

**Funds Flow Arrangement
under the PMGSY
Maharashtra Rural Road
Development Association
मार्फत कार्यभार करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : ग्रासयो २००३/प्र.क्र.४४/योजना-८,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ६ नोव्हेंबर, २००३.

- वाचा : १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र. जिपर २००२/प्र.क्र.१३३/
का.२३, दिनांक १७ जानेवारी, २००२.
- २) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र. ग्रासयो २००२/प्र.क्र.४४/
का.४१, दिनांक ६ जून, २००२ व दिनांक २७ ऑगस्ट, २००२.
- ३) श्री. एस.विजयकुमार, सहसचिव, ग्रामीण विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे
अ.शा.पत्र क्र. पी १७०१७/१६/२००१-आरसी, दिनांक ८ जानेवारी, २००३.
- ४) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.ग्रासयो २००३/प्र.क्र.१२४/
यो-९, दिनांक ८ मे, २००३.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने दिनांक १५ ऑगस्ट, २००२ रोजी देशातील विविध राज्यातील ग्रामीण भागातील खोडी/गावे बारमाही रस्त्यांनी जोडण्याची प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना जाहीर केली. त्याअंतर्गत रस्ते बांधणी व रस्त्याच्या दर्जा सुधारण्याचा कार्यक्रम सन २००७ पर्यंत अंमलात आणण्याचा निश्चित धोरण केले आहे.

प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून, त्याअंतर्गत ५.०० पेक्षा अधिक लोकसंख्या असलेल्या १.६० लक्ष अद्याप न जोडलेल्या याड्या/वस्त्या यांना बारमाही रस्त्याने जोडण्याचे योजनेचे उद्दिष्ट आहे. सदर योजनेची अंमलबजावणी राज्यामार्फत होत असून, त्यासाठी १००% निधी केंद्र शासनाकडून प्राप्त होत आहे. केंद्र शासनाच्या सूचनेप्रमाणे नवीन निधी वितरणाच्या प्रणालीनुसार प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या नावे राज्यस्तरावर सोसायटी स्थापन करून तिची नोंदणी करणे आवश्यक होते. त्याअनुषंगाने राज्यस्तरावर सदर योजनेच्या नावे Maharashtra Rural Road

Development Association या नांवाने संस्था स्थापन करून, तिची नोंदणी महाराष्ट्र सोसायटी ॲक्ट १८६० अंतर्गत दिनांक २३ जून, २००३ रोजी झाली असून, त्याबाबतचे आदेश दिनांक ८ मे, २००३ अन्वये निर्गमित करण्यांत आले आहेत.

प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वे विचारात घेवून, निधी वितरणाची कार्यप्रणाली ठरविण्यांत आलेली आहे.

शासन निर्णय

उपरोक्त संदर्भ क्र.२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत झालेल्या कामाची देयके अदा करावयाची कार्यपद्धती ठरवून देण्यांत आलेली आहे. त्यामध्ये आता बदल करण्यांत येत असून, पुढीलप्रमाणे सुधारित कार्यपद्धती ठरवून देण्यांत येत आहे. त्यानुसार राज्यस्तरावर स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मादाम कामा रोड, नरीमन पॉईंट मुंबई येथे एकाच बँकेत ३३ जिल्हा परिषदांची खाती उघडावयाची आहेत व सदर खात्यात प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून प्राप्त होणारा कार्यक्रम निधी (Programme Fund) जमा करावयाचा आहे. तसेच यापुढे सदर खात्यामधून देयके अदा करण्याची कार्यवाही करावयाची आहे. तथापि, जिल्हा परिषदांनी जिल्हा स्तरावर स्टेट बँकेत उघडलेली बचत खाती रद्द करू नयेत. सदर खात्यावर केंद्र शासनाकडून प्राप्त होणारा प्रशासकीय निधी (Administrative Fund) जमा करण्यांत यावा. सदर निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी व कार्यकारी अभियंता यांचे सहमतीने खर्च करण्यात यावा. त्यासाठी आता प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांची मान्यता आवश्यक राहणार नाही.

प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत निधीचे वितरणव्यवस्था प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या नावे राष्ट्रीयकृत बँकेत (इंटरनेट सुविधा असलेली) राज्यस्तरीय स्वायत्त संस्थेसाठी खाते उघडण्यांत यावे व त्याच खात्यावर केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयाद्वारे निधी जमा करण्यांत यावा. या केंद्र शासनाच्या सूचनांनुसार स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मादाम कामा रोड शाखा, मुंबई-४०००२१ येथे योजनेच्या--संस्थेच्या नावे बचत खाते क्र. ०११००००५०८५ अन्वये खाते उघडण्यांत आले असून, त्या खात्यामार्फत राज्यातील सर्व जिल्ह्यांचा रस्ताबांधणीचा खर्च अदा करण्यांत येईल.

या योजनेवरील खर्च पुढीलप्रमाणे नियंत्रित करण्यांत येईल.

PIU साठी जिल्हा स्तरावर स्वतंत्र बँक खाते असणार नाही. कार्यकारी अभियंता यांना राज्यस्तरीय संस्थेचे पदसिद्ध सदस्य म्हणून घोषित करण्यांत यावे. जेणेकरून, त्यांना संस्थेने उघडलेल्या खात्यातून रक्कम अदा करणे शक्य होईल. धनादेशाच्या अदाईत ते प्राधिकृत स्वाक्षरीधारक असतील.

राज्यस्तरीय संस्थेने मुख्य अभियंतापेक्षा कमी नसलेल्या दर्जाच्या अधिका-यांची (Empowered Officer) शक्तिप्रदान अधिकारी म्हणून नेमणूक करावी. त्या अनुषंगाने राज्यस्तरावर मुख्य अभियंता व सहसचिव (PMGSY) यांची शक्तिप्रदान अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यांत आलेली आहे. ज्या कंत्राटदारांना व पुरवठादारांना रक्कम अदा करावयाची आहे, त्यांची नावे व अकौंट नंबर तसेच अनुज्ञेय रक्कम याबाबतची माहिती शक्तिप्रदान अधिकारी बँकेस कळवतील. प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या बँकेतील निधीवर जमा होणा-या व्याजाच्या विनियोग कशाप्रकारे करावा, याबाबत केंद्र शासनाकडून वेळोवेळी प्राप्त होणा-या सूचनांच्या अनुषंगाने करावयाच्या असून, सदर व्याजाची रक्कम योजनेच्या कामासाठी खर्च करावयाची आहे. त्याचा वापर इतर बाबींसाठी करण्यांत येवू नये.

बँक दर तीन महिन्यांनी राज्यस्तरीय संस्था NRRDA, भारत सरकार, नवी दिल्ली व राज्यस्तरीय संस्था यांना बँकेतील निधीवर जमा होणा-या व्याजाच्या रक्कमेची माहिती सादर करील.

राज्यस्तरावर स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मादाम कामा रोड शास्त्रा, मुंबई येथे खाते क्र. ०११००००५०८५ मुरु करण्यांत आले आहे. प्रत्येक जिल्ह्यांचे प्रत्येकी एक याप्रमाणे ३३ जिल्ह्यांचे सदर बँकेत खाती उघडण्यांत आलेली आहेत. त्या अनुषंगाने स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मादाम कामा रोड शास्त्रा, मुंबई येथून कार्यकारी अभियंता - PIU प्रमुख -- राज्यस्तरीय संस्थेचा पदसिद्ध सदस्य यांनी सदर बँकेस धनादेश पुस्तकाची मागणी करावी व ठेकेदारांना रस्ताबांधणीच्या खर्चाच्या देयकांची रक्कम सदर धनादेशाद्वारे अदा करण्यांत येईल. कार्यकारी अभियंता यांनी ठेकेदाराला धनादेश निर्गमित केल्यानंतर सदर धनादेशाची रक्कम १० दिवसांच्या आत ठेकेदारांच्या खात्यावर जमा होईल याची दक्षता स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मादाम कामा रोड शास्त्रा, मुंबई हे घेतील.

कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) हे PIU चे कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठी दिनांक १७.१.२००२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रमुख म्हणून नेमणूक केलेली आहे. आता केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार राज्यस्तरावरील Maharashtra Rural Road Development Association चे पदसिद्ध सदस्य म्हणून घोषित करण्यांत येत आहे.

कार्यक्रम अंमलबजावणी पथकाचे प्रमुख कोणत्याही परिस्थितीत कार्यकारी अभियंता या पदाच्या कमी दर्जाचे अधिकारी असणार नाहीत. सदर खाते चालविण्यासाठी ते सक्षम असतील राज्य शासनाच्या प्रचलित नियमांच्या अधिनस्त राहून ते खाते चालविण्याची अंमलबजावणी करतील तसेच केंद्र शासनाच्या सुधारीत निधी वितरणाच्या मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे कार्यवाही करतील.

या योजनेसाठी करण्यांत येणा-या सर्व लेखा व खर्चाची सर्व जबाबदारी कार्यकारी अभियंत्यावर राहिल.

यास्तव वरील मार्गदर्शक तत्वे विचारात घेवून कंत्राटदारांना पुढील कार्यपद्धतीने देयके अदा करावीत.

(अ) सदर योजनेसाठी नेमण्यांत आलेल्या जिल्हा परिषदेच्या उप अभियंता यांनी कामांची १००% तपासणी करून, देयके अदा करण्यासाठी अहवाल सादर करावा. कार्यकारी अभियंत्यांनी अहवालाची तपासणी करावी.

(ब) लेखा विभागाने (बांधकाम) झालेल्या खर्चाचे देयक तयार करावे व सदर देयक लेखा अधिकारी यांना सादर करावे.

(क) अंतिम देयक अदा करण्याचे अधिकार कार्यकारी अभियंता PIU यांना राहतील तथापि कार्यकारी अभियंता यांनी प्रत्येक महिन्याला झालेल्या खर्चाची माहिती व कंत्राटदारांना अदा केलेल्या रकमेची माहिती मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना सादर करावी. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी कामाप्रमाणे कंत्राटदारांना रक्कम अदा होत आहे याची खात्री करून घ्यावी. त्याबाबत काही अनियमितता आढळून आल्यास हरतक्षेप करण्याचे अधिकार मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना राहतील.

(ड) लेखा आक्षेपांची पूर्तता करण्याची जबाबदारी कार्यकारी अभियंता PIU व लेखा अधिकारी (बांधकाम) जि.प. यांची राहिल.

(इ) काँग्रेसही परिस्थितीत जिल्हा परिषद, (बांधकाम) कार्यकारी अभियंता PIU यांचेकडे ठेकेदारांनी रस्ता बांधणीच्या कामांची देयके सादर केल्यानंतर ७ दिवसांच्या आत सदर देयक पारित होवून, कंत्राटदारांस रक्कम अदा होईल याची दक्षता घ्यावी.

(ई) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेसाठीच निधीची रक्कम खर्च करण्यांत यावी.

(उ) सध्या राज्य शासनास मिळालेल्या प्रतिजिल्हा रु.४ कोटी किंवा त्यापेक्षा जास्त रक्कमेपैकी ६०% रक्कमेचे विनियोजन झाल्यानंतर पुढील रक्कम मिळण्यासाठी कार्यकारी अभियंता यांनी विहित पद्धतीने राज्य शासनानामार्फत केंद्र शासनांकडे उपयोगिता प्रमाणपत्र पाठवावे व निधीची मागणी करावी.

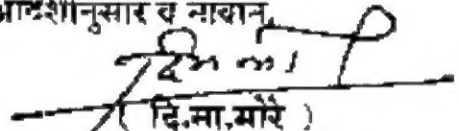
(ऊ) कार्यकारी अभियंता यांनी ठेकेदारांचे अंतिम देयक देताना कामांची परिपूर्णता झाली आहे किंवा नसे, व ठेकेदारांचे दंड, वस्ती इ.बाबींची खात्री करून घ्यावी. अंतिम देयकाची रक्कम अदा करण्यांत यावी.

(ए) निविदा फॉर्मच्या विक्रीतून जमा झालेली रक्कम प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या बचत खात्यावर जमा करावी.

(ऐ) केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार Controller & Auditor यांचेकडून लेखापरिक्षण होणार असल्याने, त्यासाठी आवश्यक असणा-या पद्धतीने Double Entry Book-Keeping हिशोब ठेवावेत.

(आ) सर्व रस्त्यांच्या कामांचे सामूहिक लेखापरिक्षण ग्रामसभेतील चर्चेद्वारे होणार असल्याने ग्रामसभेला आवश्यक ती माहिती उपलब्ध करून द्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,


(दि.मा.मोरे)

मुख्य अभियंता व सहसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुलेखता)(लेखा परिक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.